

Steden en burgers in de Lage Landen dl. 2: 1302-1602

Maarten Prak

24-25 september 2020

Universiteit Utrecht

Guldensporenslag – VOC?

© Wikimedia commons

© Indonesiaexpat.biz

Universiteit Utrecht

De Kronieken van de Westhoek

een prettige blog over onze streekgeschiedenis

Search... 🔍

ALLES WAT JE WOU WETEN OVER DE KRONIEKEN VAN DE WESTHOEK ZOEKEN LIJST CONTACT HET SCHOONSTE

You are here: Home / tekstfragmenten uit de boeken / De afloop van de Guldenstrijd

De afloop van de Guldenstrijd

Posted by ivan.vanherpe@westhoek.net in tekstfragmenten uit de boeken 4 years ago 5097 Views Leave your thoughts

Tweet 2 Share 0

De overwinning van het Vlaamse volksleger

Het eenvoudige Vlaamse volksleger heeft het elitaire ridderleger van de Fransen verslagen. Zowat in heel Vlaanderen luiden en jengelen de uitbundige klokken om de overwinning van het volk te vieren. De mensen zijn uitgelaten en opgewonden. Nu gaat alles veranderen in Vlaanderen! Victorie. Victorie. Victorie. De mensen van de Gentse achterbuurten komen geestdriftig op straat met de banieren van Gwijde van Namen en die van Willem van Gulik. Al snel zwelt de massa aan tot een uitbundige feestelijke stoet. Het voelt aan als de bevrijding. De bassen van de trommels en het geschal van de trompetten bezwangeren de Gentse lucht. De Leliyaards worden vertrappe

Alles wat rukt naar Leliyaards, wordt vertrappe. De blauwe vlaggen worden verscheurd. De tot op

BESTEL HIER DEEL 9

16 vind-ik-leuks

standaardboekhandeleier Nummer 9 uit de reeks 'Kronieken van de Westhoek' mochten we verwelkomen in de winkel is jouw collectie al compleet? #kronieken #westhoek #vanherpe #boeken #bookstagram #standaardboekhandeleier

9DE DEEL KRONIEKEN VAN DE WESTHOEK

"Geschiedenis toegankelijk maken"

EPER lepersing van Vanherpe is een bezig bij, zeker als het op schrijven aankomt. Het 9de deel van 'De Kronieken van de Westhoek' ligt nog maar pas in de boekhandel of hij is al bezig aan deel 10. Zo heeft hij al welgeteld 5.766 pagina's lokale geschiedenis neergeschreven.

De leersgeschiedenis van Vanherpe begon in 1996 in Zuidwoude. Nu zijn volgeleerd ging hij aan de slag als beleidsmedewerker en in 2017 als voorzitter van de Westhoekse Historische Vereniging. Hij heeft ook leersing van de 10de deel van de reeks 'Kronieken van de Westhoek' mochten we verwelkomen in de winkel is jouw collectie al compleet? #kronieken #westhoek #vanherpe #boeken #bookstagram #standaardboekhandeleier

Webkwestie voc

1. Inleiding: Ontdekkingsreizen ...

- 2. Opdracht
- 3. Werkwijze
- 4. Bronnen
- 5. Beoordeling
- 6. Terugblik
- 7. Docentpagina

Colofon

1. Inleiding: Ontdekkingsreizen en de rijkdom van de VOC

Ontdekkingsreizigers!

Het is het jaar 1799. De Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) houdt op met bestaan. Dat is bijzonder, want de VOC was het eerste echt grote bedrijf van Nederland en zelfs van de hele wereld! Ze hebben ontzettend veel geld verdiend en mensen van over de hele wereld kennen de VOC. Hoe kan het dat een klein land als Nederland zo succesvol kon zijn in die tijd?

Jullie maken kennis met Robin. Robin wil graag ontdekkingsreiziger worden en hij heeft daarvoor jullie hulp nodig! Hij is niet goed in geschiedenis, maar om ontdekkingsreiziger te worden wil hij alles weten over de VOC!

Om Robin te helpen, maken jullie kennis met de VOC. Jullie leren waarom de VOC bestond, jullie leren welke personen en landen belangrijk waren voor de VOC en jullie leren waarom de VOC zo bijzonder en belangrijk is voor Nederland.

Kijk het filmpje hieronder, kunnen jullie Robin helpen om ontdekkingsreiziger te worden?

[Rijkdom in de VOC](#)

Vaste indeling

- **Urbanisatie**
- **Economische context**
- **Staatkundige context**

- **Stadsbestuur**
- **Burgerlijke organisaties**

- **Kenmerkende aspecten**

Stedelijke bevolkingen 1500

- Antwerpen 40.000
- Gent 40.000
- Brussel 35.000
- Brugge 30.000
- Doornik 25.000
- Mechelen 25.000
- Rijssel 25.000
- Luik 20.000
- Leuven 17.000
- Utrecht 20.000
- Amsterdam 14.000
- Delft 14.000
- Groningen 14.000
- Leiden 14.000
- Nijmegen 12.000
- Gouda 11.000
- Den Bosch 16.000
- Maastricht 10.000

Europese handel late middeleeuwen

- **Vlaanderen vs. Italië**
- **Meer over zee**
- **Toenemend volume**

- **Hanze - Vlaanderen**
- **Buiten Europa: 'ontdekkingen'**

 Grain Supply and Trade in Sixteenth-Century Europe. There were two distinct trading routes in northern Europe centering on the Baltic Sea and in southern Europe centering on the Mediterranean Sea. © mblogthumb4.phinf.naver.net

Brugge, 14-15e eeuw, 45.000 inw.

- **Engelse wolstapel**
- **Vlaamse lakens**
- **Buitenpost Hanze**
- **Italiaanse contacten**
- **kapitaalmarkt**

© Hebrew University of Jerusalem

Antwerpen, 16e eeuw, 80.000 inw

- Jaarmarkten voor Duits achterland
- Engelse wolstapel
- Aziatische specerijen, via Portugezen
- kapitaalmarkt

© Hebrew University of Jerusalem

Bourgondische NL'en, 1384-1477

- **1384 Vlaanderen**
- **1396 Limburg**
- **1406 Brabant**
- **1429 Namen**
- **1433 Henegouwen, Holland, Zeeland**
- **1435 Picardië**
- **1441 Luxemburg**
- **1448: Staten-Generaal**

© Marcus Zanoli

Universiteit Utrecht

Habsburgse NL'en, 1477-1568

- **1498 Friesland, Groningen**
- **1515 Groningen**
- **1528 Utrecht, Overijssel**
- **1543 Gelderland**

Gelre ingeklemd tussen Bourgondisch-Habsburgse Nederlanden en de hertogdommen Kleef en Gulik. Naar een kaart uit Het Hertogdom Gelre, pag. 469.

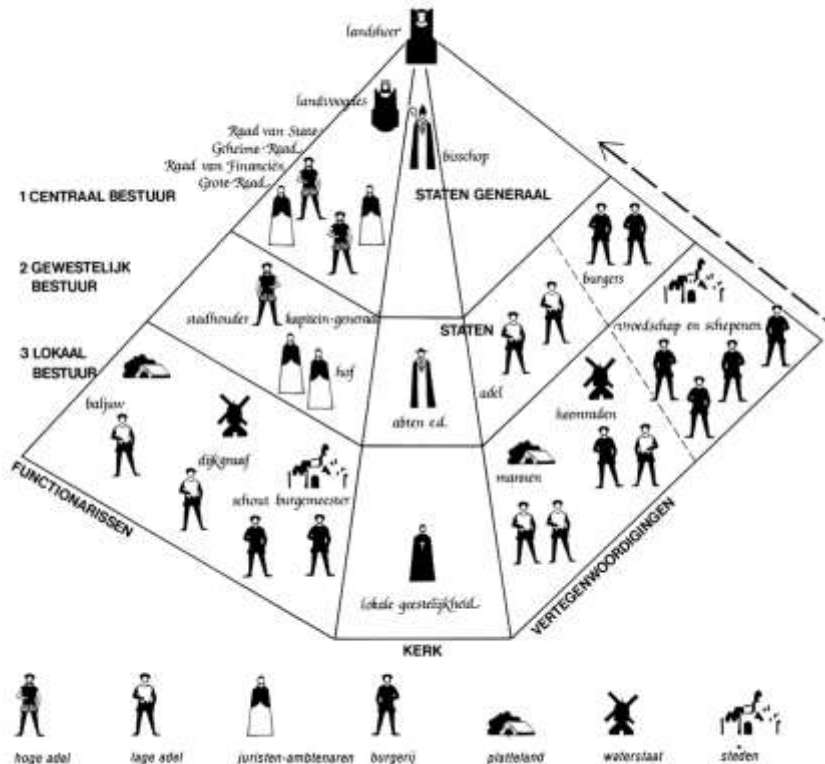
© Matrijs, Utrecht

Habsburgse staatsvorming

8. Staatsinstellingen 1550

In het linker vlak is de hiërarchie uitgebeeld van de ambten, waarvan de bekleders door of namens de landsheer werden aangesteld. In het rechter vlak is de wijze van vertegenwoordiging van de vertegenwoordigende lichamen – van beneden naar boven – zichtbaar.

Collaterale raden 1531:

- Raad van State
- Geheime Raad
- Raad van Financiën

1549: Pragmatieke Sanctie

© Walburg Pers, Zutphen

Universiteit Utrecht

Stedelijke raden

Magistraat Deventer 1667, Gerard ter Borch
© Gemeente Deventer

- **Begin: afgetreden schepenen**
- **Later: permanent college**
- **Levenslang lid**

- **Oost-Nederland: gerecht + gemeenslieden**

Steden en vorsten

Gentse opstanden

- **Guldensporenslag
1302**
- **1401 – 1404 – 1406
1411 – 1414 – 1423
1437 – 1440 – 1479
1482 – 1540**
- **Calvinistische
republiek 1578-84**

© kathedraal Gent

Gilden

Rogier van der Weyden, H. Lucas schildert de Madonna, © Museum of Fine Arts, Boston

- **Koopmans- en ambachtsgilden**
- **Regulering bedrijfstak**
- **Opleiding (leerlingwezen)**
- **Patroonheilige**
- **Solidariteit**

- **Burgerschap vereist**

14. Opkomst burgerij, autonome steden

- **Uitbreiding stadsrechten**
- **Formalisering bestuursinstellingen**

GESCHIEDENIS VWO

SYLLABUS CENTRAAL EXAMEN 2022

Versie 2, juni 2018

Uitsluitend voor gebruik op de website van de CvT

17. Staatsvorming en centralisatie

GESCHIEDENIS VWO

SYLLABUS CENTRAAL EXAMEN 2022

Versie 7, juni 2018

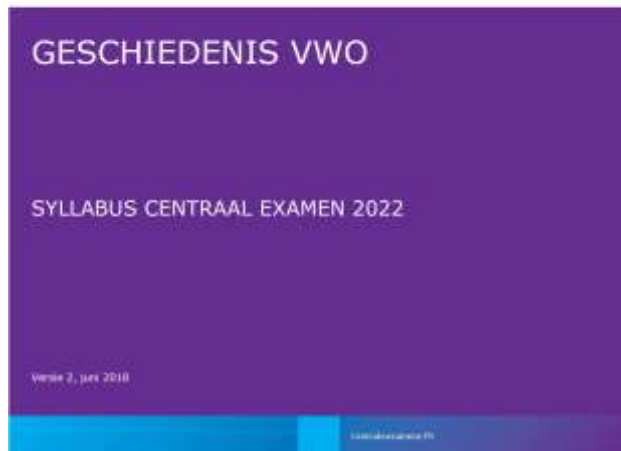
Centraal Examen 2022

- **Geleidelijke integratie in Zuiden**
- **Noord-NL pas laat ingevoegd**

- **Vanaf 1531: meer bestuurlijke integratie**

21. Reformatie

- **Tegelijk met Noord-NL'se invoeging**
- **Tegelijk met centralisatie**
- **Populair in steden, maar minderheid**
- **Reactie overheid geeft kettingreactie**

22. Nederlandse Opstand

GESCHIEDENIS VWO

SYLLABUS CENTRAAL EXAMEN 2022

Versie 2, juni 2018

Uitsluitend te gebruiken op de CVT-website

- **Politiek protest**
- **Tegen centralisatie & religiepolitiek**
- **Gedragen door steden en gewesten**
- **Protest populairder dan protestantisme**
- **Eigen staat; steden aan het roer**

